

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 381. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992357400624/facsimile.pdf> (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Liflige ved Tingene og frembringer det for sin egen Skyld paa en saadan Maade, at den paa mangfoldig Vis, overalt og altid, kan have og nyde det.»

Paa en Ridderborg træffer Heinrich en fangen østerlandsk Kvinde, hvis inderlige Klagesang det er ganske lærerigt at sammenligne med den fangne Østerlænderindes Klage *La captive* i Victor Hugos *Les Orientales*.

I en hemmelighedsfuld Eneboers Bog, der er Forbilledet for Kullemandens Bog i Ingemanns *Valdemar Sejer*, finder Heinrich sin egen Livsskæbne optegnet.

De Rejsende ankommer til Augsburg, og Heinrich lærer her en Digter og en henrivende ung Pige at kende. I Klingsohr staar den udviklede Digter for ham, og dennes Udtalelser minder paa mange Maader om Goethes. Næsten Alt, hvad Klingsohr siger, er overraskende fornuftigt og sundt; man begriber neppe, at Novalis selv ikke har kunnet tage sig noget deraf til Hjerte. Saaledes siger han: «Jeg kan ikke noksom tilraade Jer at følge Eders naturlige Lyst til at trænge ind i hvorledes Alt sker efter Aarsagsloven. Intet er Digteren uandværligere end Indsigt i enhver Gernings Art, og Bekendtskab med Midlerne til at naa ethvert Maal . . . Begejstring uden Forstand er unyttig og farlig, og Digteren vil kun kunne gøre faa Undere, ifald han selv troende studser over Undere . . . Den unge Digter kan ikke være for kold, for betænksom. Til den sande melodiske Veltalerhed hører en omfattende, opmærksom, rolig Forstand.» Dog i ét Punkt er Klingsohr og Novalis aldeles enige, nemlig i, at Alt er og maa være Poesi. «Det er ret slem, at Poesien har et særskilt Navn, og at Digterne udgør et særegent Laug. Poesien er slet ikke noget Særligt. Det er den for Menneskeaaften ejendommelige Handlemaade. Digter og tragter ikke ethvert Menneske i ethvert Minut?»

Da Heinrich ser Klingsohrs Datter Mathilde, er al hans Elskovslængsel tilfredsstillet. Han er tilmode som ved Drømmesynet af den blaa Blomst. Da drukner den Elskede. Heinrich mister hende som Novalis selv havde mistet Sophie von Kühn. Ganske nedbrudt forlader han Augsburg. Saa trøster et Syn (som de Syner, Novalis selv havde havt ved Sophies Grav) ham i Sorgen; han ser den Afdøde og hører hendes Stemme.

I et fjernt Kloster, hvis Munke, Præster for Vedligeholdelsen af «den hellige Ild i unge Gemytter», synes at udgøre en Art